

**ПЛОВДИВСКИ УНИВЕРСИТЕТ „ПАИСИЙ ХИЛЕНДАРСКИ”
ФАКУЛТЕТ ПО ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛНИ НАУКИ**

ПРОГРАМА

за държавен изпит на специалност „Бизнес икономика” за образователно-квалификационна степен „магистър”

1. Бизнес среда на организацията. Обща характеристика на преките и косвените фактори на външната среда. Вътрешна среда на бизнес организацията (БО). Съчетаване на външните възможности и заплахи със силните и слаби страни на БО.
2. Функциониране, управление и планиране на БО. Обща характеристика на производствено-стопанския и управленски процеси. Планиране – същност и общ модел на процеса. Система от планове. Примерна схема на взаимовръзките между разделите на плана.
3. Маркетинговата функция на БО. Основни маркетингови концепции. Маркетингови стратегии – същност и видове, етапи на разработване. Сегментиране на пазара. Продуктова политика. Жизнен цикъл на продукта.
4. Планирането на продажбите и производствената функция на фирмата. Производствена програма и производствени мощности – същност и видове. Изходни параметри при определяне на величините и степента на използване на производствените мощности.
5. Снабдителната функция на фирмата. Обща характеристика, цели и задачи на материалното стопанство. Класификация и оценка на потреблението на материалите. Планиране (определяне) на потребностите от материали и производствените запаси. Избор на доставчици.
6. Управление на човешките ресурси на организацията. Системи за УЧР. Планиране на потребностите и осигуряване с персонал. Оценка на работните места и форми на работна заплата.
7. Активите на фирмата. Същност, състав и структура. Оценка, изхажбяване и амортизация на активите.
8. Разходи на фирмата и себестойност на продуктите и услугите. Класификация на разходите. Планиране и калкулиране на разходите. Съкратена, пълна и производствена себестойност.
9. Финансовата функция на фирмата. Източници на финансиране. Видове кредити и кредитни сделки. Финансиране с акции и облигации. Финансиране чрез неразпределена печалба и амортизационни отчисления.
10. Ценообразуване във фирмата. Същност и елементи на цените. Ценова политика, ценови модели и стратегии. Методи на ценообразуване.
11. Управленско счетоводство – същност и значение на изучаването на разходите в управленското счетоводство. Класификация на разходите за нуждите на управленското счетоводство.
12. Изследване на динамиката на приходите и разходите в управленското счетоводство. Анализ на модела „Разходи – обем – печалба”. Методи за установяване на критичния обем на продажбите.
13. Калкулиране на себестойността – цели, задачи и етапи на процеса. Проблеми на калкулирането и методи за решаването им.

14. Финансово планиране – съдържание и етапи на процеса. Разработване на първични и обобщаващи финансови планови документи.
15. Същност и модели за анализ на конкурентоспособността на макроравнище. Модел „Диамант“ и детерминанти на националните конкурентни предимства. Стадии за икономическо развитие на нациите. Други модели за изследване на международната конкурентоспособност на нациите. Индекси за международната конкурентоспособност на нациите.
16. Анализ на конкурентна среда. Макроаспекти при анализа на конкурентната среда. Анализ на общата отраслова среда (индустриален анализ). Анализ на конкурентните сили. Конкурентно разузнаване. Анализ на конкурентите – модел и компоненти на анализа.
17. Същност на конкурентоспособността на бизнес организацията. Конкурентен статус и конкурентен потенциал. Същност, характеристики и класификация на конкурентните предимства. Източници на конкурентни предимства. Подходи и модели за формиране на конкурентни предимства
18. Профил на конкурентите. Конкурентна позиция – същност и видове. Модели за оценка на конкурентната позиция. Модели за експертна оценка. Портфейлни техники за оценка на конкурентната позиция. Ситуационни анализи на конкурентната позиция. Модели за оценка на потребителското мнение.
19. Икономическа оценка на инвестиционните проекти. Входящи и изходящи парични потоци и бюджет на проекта. Основни методи за оценка на ефективността на инвестициите в реални активи.

Литература:

1. Александров, К., Желязкова, Й. Управление на реалните инвестиции, Тракия – М, София, 2002 г.
2. Александров, Ст., Дурин, Ст., Славков, Б., Финансово управление на фирмата, изд. Форком, 2000 г.
3. Георгиев, Г., Икономика на труда, Millenium, София, 2007 г.
4. Георгиев, Ив. и колектив, Икономика на предприятието, УИ Стопанство, УНСС, София, 2008.
5. Димитрова, Г. (2022). Конкурентоспособност на бизнес организацията. П: УИ "Паисий Хилендарски".
6. Димитрова, Т. Маркетинг (понятия, задачи, казуси, тестове), УИ "Паисий Хилендарски", Пловдив, 2010.
7. Димитров А., Икономика на предприятието (учебно помагало), УИ "Паисий Хилендарски" ISBN 978-619-202-351-5, стр. 1 – стр. 140
8. Иванов, Ив. и др., Икономика на предприятието, Кота, Ст. Загора, 2005 г.
9. Йонкова, Б. Управленско счетоводство, Ромина, София, 2008 г.
10. Каменов, Д., Стратегическо бизнес планиране, ИИОМ „ОКОМ“, София, 2008 г.
11. Кузманов, Г. и др., Маркетинг, Пловдив, 2002 г.
12. Манов, Б. Корпоративни финанси, МБ Хоум, София, 2016.
13. Сотирова, М., Икономика на труда, УИ Пловдивски университет, 2007 г.

Конспектът е приет с решение на ФС № 179 от 30.06.2023 г. и влиза в сила от 01.07.2023 г.